

รัฐสภาสาร

ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2550

สวัสดิ์คะท่านผู้อ่าน คำศัพท์รัฐสภานี้จะนำเสนอในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงปลายปีที่ผ่านมา โดยจะเสนอคำว่า **The National People's Assembly** ซึ่งมีความหมายว่า “สมัชชาแห่งชาติ” และคำว่า **interim constitution** ที่หมายถึง รัฐธรรมนูญชั่วคราว รวมทั้งคำที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการใช้คำในประโยคภาษาอังกฤษ พร้อมคำแปล

ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้นในระบอบการเมืองของไทย ภายหลังจากที่ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้เข้ามาบริหารประเทศ รวมทั้งมีการประชุมร่างรัฐธรรมนูญชั่วคราวขึ้น รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวดังกล่าวมีทั้งหมด 39 มาตรา ทั้งนี้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้ได้ประกาศใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2549 ต่อจากนั้นได้มีการตั้งนายกรัฐมนตรี และตั้งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งได้แต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 242 คน ทำหน้าที่เป็นรัฐสภา และมีหน้าที่ออกระเบียบสรรหาตัวแทนประชาชนจากทุกภาคส่วนทั่วประเทศ รวมทั้งตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีจำนวนทั้งสิ้น 1,982 คน เรียกว่า “สมัชชาแห่งชาติ”

คำว่า “สมัชชาแห่งชาติ” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า **The National People's Assembly** หรือมีชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษว่า **NPA** สมัชชาชาตินี้ เป็นส่วนหนึ่งขององค์คณะบุคคลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ซึ่ง กลุ่มงานประสานการเมือง สำนักงานรัฐมนตรี ได้วิเคราะห์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ซึ่งประกอบด้วย

1. องคมนตรี
2. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
3. คณะรัฐมนตรี
4. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ
5. คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
6. สมัชชาแห่งชาติ, สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ

พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติตามที่ได้มีการทูลเกล้าฯ ถวายรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ที่มาจากกระบวนการสรรหาครั้งนี้คือ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามมาตรา 20 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว ดังนี้

มาตรา 20 ให้มีสมัชชาแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี มีจำนวนไม่เกินสองพันคนให้ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา 5 วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การสรรหาบุคคลและการได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม (รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2549)

ผู้เขียนขอสรุปคุณสมบัติอย่างย่อ ของผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นสมัชชาแห่งชาติดังนี้ ผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมัชชาแห่งชาติจะต้องมาจากผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี จำนวนไม่เกิน 2,000 คน และเน้นหลักพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การให้ความสำคัญกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ และการสร้างความต่อเนื่อง โดยให้กำหนดภารกิจของสมัชชาแห่งชาติ 2000 คน ที่ไม่ได้ตั้งขึ้นเพื่อคัดกรอง สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ต้องทำหน้าที่ไปจนถึงกระบวนการออกเสียงประชามติจนแล้วเสร็จ

สมัชชาแห่งชาติ 2,000 คนดังกล่าวข้างต้น ต้องมาจากสมาชิก 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 โดยคณะกรรมการความมั่นคงฯ เสนอชื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ 480 คน

ประเภทที่ 2 โดยคณะกรรมการความมั่นคงฯ เสนอชื่อตัวแทนสมัชชาระดับจังหวัดๆ ละ 20 คน 76 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 1,520 คน โดยที่ 20 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัดมาจาก 5 กลุ่มที่สำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มภาคประชาสังคม ที่มีการขับเคลื่อนทางการเมืองไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน, กลุ่มภาคธุรกิจเอกชน 3 คน, กลุ่มนักวิชาการในระดับสถาบันอุดมศึกษา 5 คน, กลุ่มสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องที่ 4 คน และท้ายสุด กลุ่มเยาวชน ผู้นำศาสนาจำนวน 2 คน สำหรับรูปแบบการคัดเลือกสมาชิกประเภทที่ 2 ซึ่งเป็นระดับจังหวัด จะมีการเปิดโอกาสให้สมัครและเสนอชื่อบุคคลในแต่ละกลุ่ม ก่อนจะให้บุคคลในแต่ละกลุ่ม "เลือกกันเอง" ตามสัดส่วนที่กำหนด โดยมีกฎว่า "ห้ามเลือกข้ามกลุ่ม" หากดูตามสัดส่วนสมัชชาแห่งชาติ จะพบว่า มีคณะกรรมการความมั่นคง 480 คน กลุ่มภาคประชาสังคม 456 คน กลุ่มนักวิชาการ 380 คน กลุ่มท้องถิ่น 304 คน กลุ่มภาคธุรกิจ 228 และกลุ่มเยาวชนและผู้นำศาสนา 15 คน

เมื่อได้รายชื่อสมาชิกแห่งชาติครบแล้ว ทั้ง 2,000 คน ต้องคัดเลือกกันเองให้เหลือ 200 คน โดยกำหนดว่า "ใช้ระบบสัดส่วน" และให้บุคคลในกลุ่มต่างๆ จำนวน 6 กลุ่ม "เลือกกันเองภายในกลุ่มคนละไม่เกิน 3 รายชื่อ" ห้ามเลือกข้ามกลุ่มโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ที่ได้รายชื่อครบ 200 คน ก็จะส่งให้ คมช. คัดเลือกเหลือเพียง 100 คน เพื่อทำหน้าที่ "สภาร่างรัฐธรรมนูญ" มาถึงขั้นตอนสุดท้ายเมื่อมีสภาร่างฯ ครบ 100 คนแล้ว จะต้องเลือกคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาอีก 1 ชุด จำนวน 25 คน แยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง คมช. เป็นผู้เสนอมา 10 คน ส่วนที่สองมีจำนวนอีก 15 คน ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวกำหนดว่าสามารถเลือกใน 100 คน ของสภาร่างฯ หรือเลือกมาจาก "คนนอก" ก็ได้ ถ้าหากเป็นสภาร่างฯ 100 คน "เลือกกันเอง" ไม่มีปัญหา แต่หากเอา "คนนอก" มาต้องทำ "บัญชีบุคคล" สองบัญชี จำนวน 100 คน บัญชีแรก ที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คมช. ไม่เกิน 50 คน และบัญชีสอง บุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ไม่เกิน 50 คน และเตรียมเสนอให้มีการออกประกาศ หรือกฎหมาย กำหนดให้ชัดเจนว่า สมาชิกแห่งชาติที่เหลืออีก 1,900 คน ซึ่งไม่ได้รับ "คัดเลือก" จะต้องมีการกึ่ง ในการมีส่วนร่วมร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยเสนอให้ทำหน้าที่ช่วยสภาร่างรัฐธรรมนูญในการให้ความรู้ ความเข้าใจ สะท้อนปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับประชาชนทั่วประเทศ ก่อนนำไปสู่การออกเสียงประชามติในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 8 ต.ค. 2549 หน้า 11)

ทั้งนี้ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผบ.ทบ.ในฐานะประธาน คมช. ได้นำรายชื่อสมาชิกสมาชิกแห่งชาติจำนวน 1,989 คน ขึ้นทูลเกล้าฯ ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2549 หลังจากนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสมาชิกแห่งชาติ 1,982 คนดังกล่าว ซึ่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมารเสด็จฯไปเป็นองค์ประธาน เปิดประชุมสมาชิกแห่งชาติ ณ อาคารชุมพรเขตอุดมศักดิ์ กองทัพอากาศในวันที่ 17 ธันวาคม จากนั้นเป็นการประชุมสมาชิกแห่งชาติที่ มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นประธานสมาชิกแห่งชาติ เพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) ให้กับสมาชิกสมาชิกแห่งชาติ ก่อนที่วันรุ่งขึ้น คือวันที่ 18 ธันวาคม จะเป็นการประชุมสมาชิกแห่งชาติเพื่อเลือก ส.ส.ร. หลังจากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) จะนำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น ส.ส.ร. ซึ่งพระองค์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) 100 คน ตามมาตรา 23 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวแล้ว โดยประกาศ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2550 โดยมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ตัวอย่างประโยค

The National People's Assembly (NPA) will convene on December 17-20 to pick 200 members to select the final nominees for the Constitution Drafting Assembly (CDA), its secretary-general said yesterday. (The Nation ; Tuesday, December 12, 2006 P.3A)

สภามาชิกแห่งชาติจะประชุมกันในวันที่ 17-20 ธันวาคม เพื่อเลือกสมาชิกจำนวน 200 คน ที่จะเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อในรอบสุดท้าย ที่จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรกล่าวเมื่อวานนี้

ตัวอย่างประโยค

His Majesty the King approved 1,982 names nominated as **NPA members** Last Saturday. (The Nation ; Tuesday, December 12, 2006 P.3A)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติจำนวน 1,982 คน ที่ได้รับการเสนอชื่อเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา

จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่าสภาแห่งชาติ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นส่วนหนึ่งขององค์คณะบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 17 ของประเทศไทย และเป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราว ซึ่งในภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า **interim constitution** ซึ่งหมายถึงกฎหมายสูงสุดที่มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราว จนกว่ารัฐธรรมนูญฉบับถาวร จะร่างเสร็จและประกาศใช้

interim constitution เป็นการนำเอาคำว่า **interim** ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ มีความหมายว่า ระยะเวลาสั้นๆ ,ชั่วคราว, เฉพาะกาล, ไม่ถาวร มาขยายคำว่า **constitution** ซึ่งแปลว่ารัฐธรรมนูญ ดังนั้น **interim constitution** จึงมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญชั่วคราว โดยที่คำว่า **interim** นั้นโดยความหมายแล้ว มีเจตนาที่จะใช้หรือยอมรับสิ่งนั้นๆ ในช่วงเวลาสั้นๆ จนกว่าจะมีสิ่งที่ถาวรเกิดขึ้นหรือมาแทนที่

สำหรับในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองของไทย นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 อันเป็นจุดเริ่มต้นของประชาธิปไตย จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวรวม 7 ฉบับ ดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับแรก คือพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 เกิดขึ้น เมื่อคณะราษฎร ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการสายทหารบก ทหารเรือ และสายพลเรือน จำนวน 99 นาย ได้ร่วมกันยึดอำนาจการปกครองประเทศเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 และคณะราษฎรได้นำพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว ซึ่งได้เตรียมไว้แล้ว ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย แด่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ที่วังสุโขทัย และในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จึงได้ทรงลงพระปรมาภิไธย แล้วพระราชทานแก่คณะราษฎร ซึ่งถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับแรกของไทย รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีทั้งหมด 39 มาตรา บัญญัติให้มีสภาเพียงสภาเดียว สมาชิกสภามาจากการแต่งตั้งทั้งหมด

ธรรมนูญการปกครองชั่วคราวได้มีการยกเลิกไป เมื่ออนุกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีพระยามโนปกรณนิติธาดาเป็นประธาน ได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรเสร็จ และได้นำทูลเกล้าฯ ถวาย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 จึงนับว่าพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 เป็นรัฐธรรมนูญที่มีอายุสั้นที่สุดคือมีอายุเพียง 5 เดือน 13 วัน

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับที่สอง ได้แก่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2490 ประกาศใช้ในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2490 เป็นผลมาจากการยึดอำนาจของคณะทหารเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2490 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีทั้งหมด 98 มาตรา โดยกำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสองสภา คือวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้งสมาชิกทั้งสองสภาโดยให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน ทั้งนี้อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละ 6 ปี ส่วนอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ 4 ปี

อายุการใช้งานของรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้คือ 1 ปี 4 เดือน 14 วัน หลังจากนั้นก็ถูกยกเลิกไป เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรเสร็จ และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2492

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับที่สาม ได้แก่ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 เป็นผลมาจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 โดยคณะทหารที่เรียกว่า “คณะปฏิวัติ” ซึ่งมี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นหัวหน้า

เป็นผู้ดำเนินการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ที่ต้องการให้ใช้เป็นการชั่วคราวจนกว่าสภาร่างรัฐธรรมนูญ จะได้จัดร่างรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมขึ้นใช้ต่อไป มีบทบัญญัติเพียง 20 มาตรา กำหนดให้มีสภาเดียว คือ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นสภานิติบัญญัติไปในด้วย แต่ไม่มีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ เป็นของนายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียว สภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 240 คน มาจากข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด และเป็นนายทหารประจำการกว่า 3 ใน 4 รัฐบาลของคณะ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

รัฐธรรมนูญฉบับที่ตั้งใจให้ใช้เป็นการชั่วคราวฉบับนี้ มีอายุใช้งานถึงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2511 เป็นเวลานานถึง 9 ปี 4 เดือน 20 วัน หลังจากนั้นก็ถูกยกเลิกไปอย่างสันติ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวรเสร็จ

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับที่สี่ เรียกว่า **ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515** เป็นผลมาจากการทำรัฐประหารตนเองของจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้น พร้อมยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 และได้นำเอาธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 มาแก้ไขปรับปรุงใหม่ก่อนประกาศใช้บังคับ

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2515 นี้ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 23 มาตรา ประกาศใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และต่อมาในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ได้เกิดการปฏิวัติ โดยนักศึกษาและประชาชน อันมีสาเหตุมาจากการเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญ ภายหลังจากที่รัฐบาลลาออกแล้ว รัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ยังคงใช้ธรรมนูญ พ.ศ. 2515 ต่อมาจนกระทั่ง ถึงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2517 รวมมีอายุการใช้งานเป็นเวลานาน 1 ปี 9 เดือน 22 วัน จึงมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับที่ห้า คือ **ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520** เป็นผลจากการยึดอำนาจของคณะปฏิวัติภายใต้การนำของพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 และเห็นสมควรให้มีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรใช้ไปพลางก่อน ในระยะเตรียมการจัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้แล้วเสร็จ และมีการเลือกตั้งทั่วไปภายในปี พ.ศ. 2521

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 มี 32 มาตรา มีโครงสร้างคล้ายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2502 พ.ศ. 2515 และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2517 กำหนดให้รัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมาจากการแต่งตั้ง มีหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวร และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ เนื่องจากอำนาจการเสนอกฎหมายเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 ถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2521 เมื่อมีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 รวมระยะเวลาอายุการประกาศและบังคับใช้ 1 ปี 13 วัน

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับที่หก คือ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 เป็นผลพวงมาจากการที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ภายใต้การนำของ พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ทำการยึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

จุดมุ่งหมายของธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ คือให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จัดทำรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปได้ภายในปี พ.ศ. 2534 ดังนั้น ประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ จึงได้นำร่างธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534 ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2534 โดยมีบทบัญญัติทั้งหมด 33 มาตรา กำหนดให้ รัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีสมาชิก 200 ถึง 300 คน ทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และอนุมัติพระราชกำหนดที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ แต่ไม่มีสิทธิเสนอกฎหมาย

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีระยะเวลาการใช้บังคับ 9 เดือน 8 วัน ก็ถูกยกเลิกเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวของประเทศไทยฉบับล่าสุด ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 102 ก ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2549 มี 39 มาตรา เป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ที่พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะ

ปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ หลังจากที่ได้กระทำการรัฐประหารเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการกำหนดกลไกการปกครอง โดยคำนึงถึงหลักนิติธรรม ตามประเพณีการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข เพื่อฟื้นฟูความรู้รักสามัคคี ฟื้นฟูเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ พันธกรณีตามสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกัน จะเร่งดำเนินการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามที่คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้นำความกราบบังคมทูลฯ

เมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่กล่าวข้างต้นทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ในระยะเวลากว่า 74 ปี นั้น ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวถึง 7 ฉบับ ทั้งนี้การเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวดังกล่าว ส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศ โดยวิธีรัฐประหาร ซึ่งเมื่อผู้ที่ทำการยึดอำนาจ ดำเนินการยึดอำนาจการปกครองประเทศได้สำเร็จ ก็จะประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับถาวรก่อนหน้านั้น แล้วประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว เพื่อให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร และเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรแล้ว จึงมีการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลใหม่ แต่เมื่อรัฐบาลบริหารบ้านเมืองไปได้ระยะหนึ่ง ก็จะมีการยึดอำนาจการปกครอง และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ตามด้วยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว และจัดให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรอีก หมุนเวียนกันไปจนกว่าประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญฉบับถาวรซึ่งเป็นการประกาศใช้อย่างถาวร

ดังนั้นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ล่าสุดที่จะมีการร่างขึ้นมานี้ จึงเป็นที่จับตามองของทุกฝ่ายว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรที่มีความถาวรมากน้อยแค่ไหน อีกทั้งสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีการร่างขึ้นมานั้น จะมีความเป็นประชาธิปไตย และเป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นเพื่อประชาชนโดยแท้จริงหรือไม่เพียงไร

ตัวอย่างประโยค

♦ **The Interim Constitution stipulates that the National People's Assembly comprises 2,000 members from all sectors of Thai society and from all over the country.** (www.boj.go.th/thai/how/press_releases_detail.asp?id=1423)

รัฐธรรมนูญชั่วคราวระบุไว้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 2,000 คน ซึ่งมาจากทุกภาคส่วนของสังคมไทย และจากทั่วทั้งประเทศ

นอกจากคำว่า **interim constitution** แล้ว ก็ยังมีคำที่นิยมใช้คำว่า **interim** มาขยาย เพื่อให้มีความหมายว่าเป็นการชั่วคราว เฉพาะกาล หรือใช้ในช่วงระหว่างเวลาสั้นๆ มีอยู่หลายคำ เช่น **interim prime minister** (นายกรัฐมนตรีชั่วคราว) **interim government** (รัฐบาลชั่วคราว) **interim measure** (มาตรการชั่วคราว) **interim arrangement** (การดำเนินการชั่วคราว) **interim report** (รายงานชั่วคราว) และ **interim manager** (ผู้จัดการชั่วคราว)

ตัวอย่างประโยค

♦ The leaders of Thailand's military coup announced Sunday the appointment of retired army commander Gen. Surayud Chulanont as the new **interim Prime Minister**. (<http://www.npr.org/templates/story/story>)

ผู้นำรัฐประหารของประเทศไทย ประกาศเมื่อวันอาทิตย์ ถึงการแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตผู้บัญชาการทหารบก ที่เกษียณอายุราชการ เป็นนายกรัฐมนตรีชั่วคราว

♦ The **interim government** has committed to free elections and a return to democratic government by the end of next year.

(<http://www.heritage.org/Research/AsiaandthePacific/wm1292.cfm>)

รัฐบาลชั่วคราวให้คำมั่นว่าจะให้มีการเลือกตั้งและคืนสู่รัฐบาลประชาธิปไตยภายในสิ้นปีหน้า

♦ A tribunal may order an **interim measure** of protection to preserve the rights of a disputing party. (<http://www.bilaterals.org/article.php3>)

ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการชั่วคราว เพื่อเป็นการป้องกัน ในการรักษาสิทธิของคู่กรณีที่อยู่ในระหว่างการขัดแย้งกัน

♦ The High Court is to frame an **interim arrangement** tomorrow for the telecast of the India-Pakistan cricket series, scheduled to start on March 8.

(www.hindu.com/2005/02/24/stories/2005022404521200.htm)

ศาลสูงจะวางกรอบการดำเนินการชั่วคราว ในวันพรุ่งนี้สำหรับการถ่ายทอดโทรทัศน์ การแข่งขันคริกเก็ตอินเดีย-ปากีสถานอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดการ จะเริ่มวันที่ 8 เดือนมีนาคม

♦ The Panel also asked charities and foundations to add their names to the list of sign on to the **interim report**. (www.nonprofitpanel.org/interim)

คณะกรรมการยังได้ขอให้ผู้บริจาคและมูลนิธิต่างๆ ใส่ชื่อตนเองเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อที่อยู่ในรายงานชั่วคราว

♦ An interim manager can help solve these shortfalls while staff are trained or recruited to plug gaps.(www.businessinberkshire.co.uk/maxmarketing/extra2.html)

ผู้จัดการชั่วคราวสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ในขณะที่พนักงานอยู่ในระหว่างการฝึกอบรมหรือรับสมัครเข้ามาใหม่เพื่อเป็นการอุดช่องว่าง

คำว่า **Interim** นี้ยังใช้เป็นคำนามด้วย ซึ่งถ้าเป็นคำนาม จะหมายถึง ในช่วงระหว่างเวลานั้น หรือจนกว่าจะถึงช่วงเวลานั้น

ตัวอย่างประโยค

♦ The new secretary starts in June, but in the interim we're having to type our own letter. (Cambridge International Dictionary of English; Cambridge University Press, 1995)
เลขานุการคนใหม่เริ่มงานเดือนมิถุนายน แต่จนกว่าจะถึงเวลานั้น เราต้องพิมพ์จดหมายของเราเอง

ที่ปรึกษา

นายสมพล วนิกพันธุ์

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รองศาสตราจารย์พรสม ศิริสัมพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

ผู้จัดทำคำศัพท์

นางณัฏฐ์สุนน สมสมาน

นางสาวมัญชุสา อังคะนาวัน

กลุ่มงานภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

- คณิน บุญสุวรรณ, ภาษาการเมืองในระบอบรัฐสภา, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ตุลาคม 2533
- คณิน บุญสุวรรณ, รอบรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิปัญญา, 2542
- คณิน บุญสุวรรณ, ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย ฉบับสมบูรณ์, , กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, มีนาคม 2548
- คณิน บุญสุวรรณ, ประวัติรัฐธรรมนูญไทย, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ภูมิปัญญา, 2542
- เชวณะ ไตรมาส, ขอเดสรัฐธรรมนูญไทย, กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2540
- เชวณะ ไตรมาส, ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตยไทย, กรุงเทพฯ : สุขุมและบุตร, 2541
- นคร พจนรพษ์ และอุกฤษ พจนรพษ์, ข้อมูลประวัติศาสตร์ การเมืองไทย, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544
- สุราชัย อัมประเสริฐ, 60 ปีประชาธิปไตย, กรุงเทพฯ: ศรีเอทีฟ พับลิชชิ่ง, กุมภาพันธ์ 2536
- หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 8 ต.ค. 2549 หน้า 11
- The Nation ; Tuesday, December 12, 2006 P.3A
- <http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/1604101/chapter3/Lesson10.htm>
- <http://www.prachatai.com/05web/th>
- <http://www.pol.ru.ac.th/modules.php?name=News&file=article&sid=121>
- <http://www.eppo.go.th/admin/cab/102-001-T.html>
- The Nation ; Tuesday, December 12, 2006 P.3A